

İSTANBUL ULUSLARARASI **SU FORUMLARI**

İstanbul Uluslararası Su Forumu'nun logosu, üç su damlasının bir araya gelmesiyle oluşan ve İstanbul'un simgesi olarak kabul edilen laledir. Farklı büyüklük ve renklerdeki su damlaları, Dünya'daki tatlı su kaynaklarını temsil eder. İki büyük su damlası yeraltı suyunu ve buzullardaki suyu simgelemektedir. Laleyi tamamlayan en küçük damla ise, günlük yaşamımızda kullandığımız ve Dünya'daki suyun sadece %3'lük kısmını oluşturan tatlı suyun kaynağı olan gölleri ve nehirleri temsil etmektedir. Turkuaz rengi logonun Türkiye'yi ifade etmesine vurgu yapmaktadır. Logo, Gülizar Çilliyüz tarafından tasarlanmıştır.

İSTANBUL
ULUSLARARASI
SU FORUMU

Tarihçe

İstanbul Uluslararası Su Forumu'nun temelleri 14-15 Şubat 2009 tarihlerinde 5. Dünya Su Forumu'na hazırlık amacıyla düzenlenen toplantıda atılmıştır. 5. Dünya Su Forumu'na hazırlık sürecinde edinilen bilgi birikimi, tecrübe ve bu deneyimleri gelecek nesillere aktarma isteği İstanbul Uluslararası Su Forumu'nu bir gelenek haline dönüştürme düşüncesini oluşturmuştur.

Bu itibarla, İstanbul Uluslararası Su Forumu'nun, her üç sene bir, Dünya Su Forumu'ndan bir sene önce gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Her üç yılda bir düzenlenen İstanbul Uluslararası Su Forumu (İUSF), dünya su topluluğunu İstanbul'da buluşturuyor. Her Dünya Su Forumu'nun bir yıl öncesinde düzenlenen İstanbul Uluslararası Su Forumu, SUEN'in en önemli etkinliğidir.

1. İstanbul Su Forumu

Tarih: 14-15 Şubat 2009

2. İstanbul Uluslararası Su Forumu

Tarih: 3-5 Mayıs 2011

Ana Tema: Bölgesel Su Sorunları ve Çözüm Arayışlarına bir İstanbul Bakışı

3. İstanbul Uluslararası Su Forumu

Tarih: 27-29 Mayıs 2014

Ana Tema: Su Güvenliği ve Su Hukuku

4. İstanbul Uluslararası Su Forumu

Tarih: 10-11 Mayıs 2017

Ana Tema: Su ve Barış

ISTANBUL
SU FORUMU

2. ISTANBUL ULUSLARARASI
SU FORUMU
2nd ISTANBUL INTERNATIONAL
WATER FORUM

ISTANBUL
WATER FORUM

2nd ISTANBUL INTERNATIONAL
WATER FORUM

1. İstanbul Su Forumu

Tarih: 14 -15 Şubat 2009

Yer: Haliç Kongre ve Kültür Merkezi, İstanbul

Düzenleyiciler: Çevre ve Orman Bakanlığı; Dünya Su Konseyi; İstanbul Büyükşehir Belediyesi; DSİ; İSKİ

5. Dünya Su Forumu öncesinde, su konusunda küresel bilgi alışverişini ve gerekli politik bilincin yoğunlaşmasını amaçlayan 1. İstanbul Su Forumu'na, Çevre ve Orman Bakanı Prof. Dr. Veysel Eroğlu'nun yanı sıra Irak Su Kaynakları Bakanı Abdul Latif J. Rashid, Kosova Çevre ve Alan Planlama Bakanı Mahir Yağcılar, Makedonya Çevre ve Fiziksel Planlama Bakanı Dr. Nexhati Jakubi, Katar Çevre Bakanı Abdullah Bin Mübarek Bin Aboud AL Madadi, KKTC Çevre ve Doğal Kaynaklar Bakanı Mustafa Gökmen, Arnavutluk Çevre, Orman ve Su Yönetimi Bakan Yardımcısı Aleksander Garuli, Tacikistan Toprak Islah İşleri ve Su Kaynakları Bakan Yardımcısı Anvar Zoirov ile Dünya Su Konseyi Başkanı Loic Fouchon, 5. Dünya Su Forumu Genel Sekreteri Prof. Dr. Oktay Tabasaran ve Forum Elçisi Prof. Dr. Klaus Töpfer katıldı.

1. İstanbul Su Forumu, 5. Dünya Su Forumu kapsamında belirlenen

- Küresel Değişimler ve Risk Yönetimi,
- İnsani Kalkınma ve Binyıl Kalkınma Hedefleri,
- İnsani ve Çevresel İhtiyaçlar Dikkate Alınarak Su Kaynaklarının Korunması ve Yönetimi,
- Yönetişim,
- Finans ve
- Eğitim, Bilgi ve Kapasite Geliştirme

temalarına bölgesel ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak önemli tematik katkılar sağladı.

2. İstanbul Uluslararası Su Forumu

Tarih: 3 -5 Mayıs 2011

Yer: Haliç Kongre ve Kültür Merkezi, İstanbul

Düzenleyici: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ)

Ana Tema: Bölgesel Su Sorunları ve Çözüm Arayışlarına Bir İstanbul Bakışı

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) tarafından, Çevre ve Orman Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) ve İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ)'nin desteği ile organize edilen 2. İstanbul Uluslararası Su Forumu, Orta Doğu, Orta Asya, Doğu Avrupa ülkeleri ve Türkiye başta olmak üzere, dünya çapında 100 ülkeden 4 bin 500'den fazla katılımcıyı bir araya getirdi. Forum, Türkiye ve çevresi bölgesindeki su uzmanları, karar vericiler, sivil toplum kuruluşları ve bireyler arasındaki tartışmanın içeriğini genişletmek ve koordinasyonu güçlendirmek amacıyla, önde gelen uluslararası ve yerel su paydaşları için bir tartışma platformu oluşturdu.

Forum'un ilk gününde, Forum'un odak bölgelerinden davet edilen bakanlar, üst düzey karar vericiler ve uluslararası kuruluş temsilcileri, ortak su meselelerine dair görüşlerini paylaşmak ve olası işbirliği alanlarını incelemek amacıyla düzenlenen Bakanlar Toplantısında bir araya geldiler. Çevre ve Orman Bakanlığı Dış İlişkiler ve AB Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen Bakanlar Toplantısında küresel, bölgesel ve yerel su sorunlarının aşılmasında karşılaşılan temel konular ele alındı ve ulusal hükümetler, ilgili devlet kurumları, uluslararası örgütler ve paydaşlar arasındaki iletişimin geliştirilmesinin gerekliliği vurgulandı.

Forum'un ana teması “*Bölgesel Su Sorunları ve Çözüm Arayışlarına Bir İstanbul Bakışı*”, aşağıdaki 6 alt tema başlığı altında düzenlenen 26 adet Tematik Oturum ile ele alınmıştır.

- Su Konusunda Bölgesel Teknik İşbirliği
- Enerji için Su
- Tarımsal Su Yönetimi
- Küresel İklim Değişikliği ve Su
- Kentsel Su Yönetimi
- Su Kaynakları Yönetimi ve Su Kültürü

Forum öncesinde düzenlenen bölgesel hazırlık toplantılarının sonuçlarının ışığında, bir grup önde gelen uluslararası ve bölgesel su uzmanı ve sivil toplum temsilcisi bölgesel su sorunlarını ve olası çözümleri tartışmak üzere Forum sırasında düzenlenen ikinci bir Bölgesel Odak Toplantıları serisinde biraraya gelmişlerdir. Orta Doğu Bölgesel Odak Toplantısında “Su ve Gıda Güvenliği ve Su Konusunda Bölgesel Teknik İşbirliği”, Orta Asya Bölgesel Odak Toplantısında “Gıda Güvenliği Konusunda Tarımsal Sorunlar - Bölgesel ve Ulusal Perspektifler”, Doğu Avrupa Bölgesel Odak Toplantısında “Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi” ve Türkiye Odak Toplantısında “Tarımsal Su Yönetimi ve Gıda Güvenliği” konu başlıkları işlenmiştir.

2. İstanbul Uluslararası Su Forumu dünya çapında 100 ülkeden 4,500’den fazla katılımcıyı biraraya getirmiştir.

Forum’un bölgesel ve tematik bakış açılarını sentezlemek amacıyla “Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi” “Su-Gıda-Enerji Bağıntısı” ve “Kentsel Su Yönetimi” başlıklı üç Üst Düzey Panel düzenlenmiştir.

Çeşitli sivil toplum kuruluşları, devlet kurumları, Birleşmiş Milletler kuruluşları, özel girişimciler, danışmanlar gibi farklı ilgi grupları tarafından düzenlenen 17 adet Yan/Özel Etkinlikte gerçekleşen canlı ve verimli tartışmalar Forum’un kapsamını genişletmiştir. Yan/Özel Etkinliklerde su yönetiminin teknik ve sosyal yönlerinden toplumsal cinsiyet sorunlarına, iklim değişikliğinin etkilerinden ekonomik büyümeye, birçok farklı konu ele alınmıştır. DSİ tarafından “Türkiye’de Su Konuları ve Çözüm Örnekleri” başlıklı bir Özel Etkinlik düzenlenmiştir. İSKİ tarafından da “İstanbul Su Mutabakatı ve İstanbul Uygulamaları” konulu bir Özel Etkinlik organize edilmiştir.

Forum bünyesinde düzenlenen Su Fuarı, çeşitli su şirketleri ve devlet kurumlarına su ile ilgili faaliyetlerini ve çözüm önerilerini sunmaları için bir platform sağlamıştır.

Forum oturumlarının yanı sıra, Forum süresince çeşitli sahne performansları sergilenmiş ve sergiler düzenlenmiştir.

İSTANBUL
ULUSLARARASI
SU FORUMU

2. İSTANBUL ULUSLARARASI
SU FORUMU
2nd ISTANBUL INTERNATIONAL
WATER FORUM

İSTANBUL
ULUSLARARASI
SU FORUMU
Prof. Dr. Oktay TABAŞARAN

Bakanlar Toplantısı

Forum'un ilk gününde, Forum'un odak bölgelerinden davet edilen bakanlar, üst düzey karar vericiler ve uluslararası kuruluş temsilcileri, ortak su meselelerine dair görüşlerini paylaşmak ve olası işbirliği alanlarını incelemek amacıyla, Çevre ve Orman Bakanlığı Dış İlişkiler ve AB Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen Bakanlar Toplantısı'nda bir araya gelmişlerdir. Toplantı sırasında küresel, bölgesel ve yerel su sorunlarının aşılmasında karşılaşılan temel konular ele alınmıştır.

Su kaynaklarının yönetimi ve geliştirilmesinde öncelikli sorumluluk karar vericilere aittir. Karar vericiler, aynı zamanda, fikir ve planların hayata geçirilmesi için gerekli olan kapasiteye sahip ana aktörlerdir. Bakanlar Toplantısı'nın temel hedefi, siyasi iradenin bölgesel su sorunları konusunda harekete geçmesini teşvik etmek olmuştur. Toplantı ayrıca üst düzey su yöneticilerini bir araya getirerek, bölgesel işbirliği fırsatlarının tartışılmasını ve olası somut adımların belirlenmesini amaçlamıştır.

Bakanlar Toplantısı sırasında tartışılan konular arasında, 2. İstanbul Uluslararası Su Forumu'nun hazırlık sürecinde düzenlenen bölgesel hazırlık toplantılarında öne çıkan konular da bulunmuştur. Toplantıya katılan üst düzey karar vericiler, ulusal su güvenliklerini sağlama ve sürdürme konusunda karşılaştıkları sorunları dile getirmişler ve etkili ve verimli bir su yönetimi için gerçekleştirdikleri hukuki faaliyetler, kurumsal reformlar, projeler ve benimsedikleri stratejiler hakkında bilgi vermişlerdir. Katılımcılar ayrıca, ulusal hükümetler, ilgili devlet kurumları, uluslararası örgütler ve paydaşlar arasındaki iletişimin geliştirilmesinin gerekliliğini vurgulamışlardır. Bunun yanında katılımcılar, iyi niyete dayalı uzun süreli bir işbirliğinin temellerini atmaya istekli ve hazır olduklarını belirtmişlerdir.

Üst Düzey Paneller

2. İstanbul Uluslararası Su Forumu bünyesinde “*Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi*”, “*Su-Gıda-Enerji Bağıntısı*” ve “*Kentsel Su Hizmetleri*” başlıkları altında üç Üst Düzey Panel düzenlenmiştir. Sözkonusu panellerde, teknik, ekonomik ve siyasal anlamda çok kapsamlı bir işbirliğinin, su güvenliği sorununun aşılması konusunda bir anahtar olduğu ortak mesajı verilmiştir.

Üst Düzey Panel I – Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi

- Oturum 1. Bölgesel İşbirliği Bağlamında Bütüncül Su Kaynakları Yönetiminin Uygulanması
- Oturum 2. İklim Değişikliği Karşısında Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi

Üst Düzey Panel II – Su-Gıda-Enerji Bağıntısı

- Oturum 1. Gıda Güvenliği
- Oturum 2. Su-Gıda-Enerji Bağıntısı

Üst Düzey Panel III – Kentsel Su Hizmetleri

Bölgesel Odak Toplantıları

2. İstanbul Uluslararası Su Forumu’nun bölgesel bileşeni Orta Doğu Bölgesi, Orta Asya Bölgesi, Doğu Avrupa Bölgesi ve Türkiye’nin su sorunları üzerine Forum Sekreteryası tarafından düzenlenen Bölgesel Odak Toplantıları ile gerçekleştirilmiştir. Forum’un bu dört odak bölgesi, 5. Dünya Su Forumu’nda oluşturulan *Türkiye ve Çevresi* alt bölgesinin çerçevesine uygun olarak belirlenmiştir.

- Orta Doğu Bölgesel Odak Toplantısı
- Orta Asya Bölgesel Odak Toplantısı
- Doğu Avrupa Bölgesel Odak Toplantısı
- Türkiye Odak Toplantısı

Forum Temaları

Tematik oturumlar, esas olarak Forum’un odak bölgelerinde yaşanan su ile ilgili sorunlar etrafında şekillendirilmiştir. Bu çerçevede, Su Konusunda Bölgesel Teknik İşbirliği, Enerji için Su, Tarımsal Su Yönetimi, Küresel İklim Değişikliği ve Su, Kentsel Su Yönetimi ile Su Kaynaklarının Yönetimi ve Su Kültürü başlıkları altında altı alt tema belirlenmiştir. Her tema, resmi temsilcilerden, akademisyenlerden ve konusunda uzman kişilerden oluşan bir grup tarafından koordine edilmiştir. Temaların içeriği ve amacı doğrultusunda, her tema altında birkaç oturum düzenlenmiştir.

Yüzden fazla bilim adamı, mühendis, kamu, özel sektör ve sivil toplum örgütü temsilcisi, bölgesel su sorunlarına karşı yeni mekanizmalar, çözümler ve yaklaşımlar getirmek için tematik oturumlarda bir araya gelmişlerdir. Her tematik oturumda ortaya çıkan önemli konular, ilgili temanın sentez oturumunda tartışılmış ve sonrasında Üst Düzey Paneller’e taşınmıştır.

Tema 1. Su Konusunda Bölgesel Teknik İşbirliği

Tema 1, sürdürülebilir ve başarılı bir bölgesel işbirliği elde etmek için her düzeyde, iyi işleyen bir Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi'nin teşvik edilmesinin önemini ele alan ve birbirini izleyen iki oturumdan meydana gelmiştir. Oturumlarda, karar alma sürecinde, sektörler arası bütünleşme ve çoklu paydaş katılımının, nehir havzalarının özelliklerini göz önüne alan özel bir yaklaşımla desteklenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Oturumlar süresince Avrupa Birliği, Kuzey Amerika, Orta Doğu, Karadeniz ve Türkiye'den bölgesel vaka çalışmaları sunulmuş ve sınırışan bir çerçevede incelenmiştir. Bu vaka çalışmaları, kıyıdaş ülkeler arasındaki işbirliğinin ortak siyasi irade ve ilgili tüm kurumların karar alma sürecine dahil olmasını gerektirdiğini göstermiştir.

- *Oturum 1.1. Su Konusunda Bölgesel Teknik İşbirliği I*
- *Oturum 1.2. Su Konusunda Bölgesel Teknik İşbirliği II*

Tema 2. Su Konusunda Bölgesel Teknik İşbirliği

“Enerji için Su” teması birbiriyle ilişkili ve birbirini tamamlayan iki oturum ve “Su Enerjisinin Geliştirilmesinde Sorunlar ve Çözümler” başlıklı bir ek panelden oluşmuştur. Tüm bu oturumlar ile su, enerji ve çevre arasındaki bağıntıyı yansıtan bütüncül bir bakış açısı sunulmuştur. Genel olarak, hidroelektrik tesislerinin hem teknik, hem de kurumsal düzenlemeler açısından mevcut durumu, Türkiye ve Forum'un diğer odak bölgelerinden belirli vaka çalışmalarına referans verilerek ele alınmıştır.

- *Oturum 2.1. Su Enerji Potansiyelinin Geliştirilmesi: Mevzuat ve Politikalar*
- *Oturum 2.2. Su, Enerji ve Çevre Etkileşimleri*
- *Oturum 2.3. Su Enerjisinin Geliştirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözümler*

Tema 3. Tarımsal Su Yönetimi

Bu temada, suyun sürdürülebilir yönetiminde tarımsal üretim açısından karşılaşılan zorluklar ele alınmıştır. Yakın zamanda yaşanan iklim değışikliğinin, azalan su kaynakları ve sürdürülebilir tarım üzerindeki etkileri konu edilmiştir. Panelistler, modern sulama sistemlerinin inşasında ve kullanımında daha multidisipliner ve bütüncül yaklaşımların gerekliliğine dikkat çekmişlerdir. Enerji maliyetlerinin yüksek ve sulama düzeyinin düşük olduğu sistemlerde maliyetlerin azaltılması yoluyla tarımsal verimliliğin artırılmasının gerekli olduğunun altı çizilmiştir. Sürdürülebilir ve verimli bir tarım için sulamada atıksuyun yeniden kullanımı ve katılımcı sulama yönetimi tartışılan diğer önemli konulardır.

- *Oturum 3.1. Sulama Yönetimi Uygulamaları*
- *Oturum 3.2. Sulama Yapıları: Sorunlar ve Çözümler*
- *Oturum 3.3. Az, Çok ya da Sanal Su?*
- *Oturum 3.4. Katılımcı Sulama Yönetimi bir Hayal mi?*

Tema 4. Su Konusunda Bölgesel Teknik İşbirliği

Tema 4 oturumlarında, doğal afetler karşısında dünyayı daha güvenli bir hale getirmeyi amaçlayan ve 10 yıllık bir plan olan Hyogo Eylem Çerçevesi (Hyogo Framework for Action) esas alınmıştır. Hyogo Eylem Çerçevesi, afet zararlarını azaltmak için tüm sektörler ve aktörlerden beklenen işi açıklayan, tarif eden ve detaylandıran ilk plandır. Bu planda sorunlar yönetim, risk tanımlama, bilgi yönetimi, riski azaltma ve hazırlık bağlamında değerlendirilmiştir. İklim değişikliğinin su üzerindeki etkileri, su kıtlığı, kuraklık ve risk yönetimindeki finansal araçlar temanın diğer önemli tartışma konuları arasında yer almıştır.

- *Oturum 4.1. Hidrometeorolojik Afetler*
- *Oturum 4.2. Su Kaynakları ve İklim Değişikliği*
- *Oturum 4.3. İklim Değişikliğine Kentsel Uyum ve Su Kaynakları*
- *Oturum 4.4. Su ve Turizm*

Tema 5. Kentsel Su Yönetimi

Bu tema, dünya nüfusunun büyük çoğunluğunun yaşadığı kentsel alanlarda nüfus artışı ve iklim değişikliğinin yol açtığı su kıtlığı sorununa çözüm getirmek için, Kentsel Su Yönetimi'nin önemini altını çizmeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda, kentlerin su ihtiyacını temin etmeyi amaçlayan Kentsel Su Yönetimi Planları ve planlama sürecinde kullanılan Denetleyici Kontrol ve Veri Toplama Sistemi'nin (SCADA) faydaları ele alınmıştır. Aynı zamanda, alternatif su kaynaklarına ihtiyacı olan kentlerin, AB standartlarına uygun atıksu arıtma tesislerine sahip olması gerektiği vurgulanmıştır. Bu atıksu arıtma tesislerinin, özel sektör, kamu sektörü ve üniversiteler tarafından ortaklaşa olarak yap-işlet-devret modeli ile inşa edilmesi gerektiği ayrıca belirtilmiştir.

- *Oturum 5.1. Dünyada ve Türkiye'de Kentsel Su Sorunları*
- *Oturum 5.2. Atıksu Konusunda Çözümler*
- *Oturum 5.3. Kentsel Atıksu Yönetimi I*
- *Oturum 5.4. Kentsel Atıksu Yönetimi II*
- *Oturum 5.5. Kentsel İçme Suyu Yönetimi I*
- *Oturum 5.6. Kentsel İçme Suyu Yönetimi II*

Tema 6. Su Kaynakları Yönetimi ve Su Kültürü

Su kıtlığının giderek artan bir sorun haline gelmekte olduğu günümüzde, su kaynaklarının akılcı yönetimi vazgeçilmez olmuştur. Bu temada, AB Su Çerçeve Direktifi kapsamında yeni yaklaşım örnekleri verilerek, bütüncül su kaynakları yönetimi ve uygulamaları incelenmiştir. İnsanlık tarihi boyunca su ve insan ilişkisinin getirisi olan su kültürünün bir parçasını oluşturan tarihi su yapıları ele alınarak, bu yapıların modern teknolojiler açısından nasıl değerlendirilebileceği tartışılmıştır. Jeotermal enerji yönetimi ile dünyada ve Türkiye'de jeotermal enerji ve termal turizmin mevcut durumu bu tema kapsamında ele alınan diğer önemli tartışma konularıdır.

- Oturum 6.1. Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi - Yüzeysel Su Kaynakları
- Oturum 6.2. Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi – Yeraltı Su Kaynakları
- Oturum 6.3. Su ve Kültür I
- Oturum 6.4. Su ve Kültür II
- Oturum 6.5. Jeotermal Enerji ve Su Kültürü I
- Oturum 6.6. Jeotermal Enerji ve Su Kültürü II

Yan / Özel Etkinlikler

2. İstanbul Uluslararası Su Forumu esnasında uluslararası kuruluşlar, resmi kurumlar ve sivil toplum kuruluşları tarafından farklı konularda 17 yan ve özel etkinlik düzenlenmiştir. Yan etkinlikler, su kaynakları yönetimi ile ilgili öncelikli konu ve kaygılara dikkat çekmek için paydaşlara eşsiz fırsatlar sunmuştur. Etkinlik düzenleyicileri su konuları hakkındaki görüşlerini ve su ile ilgili projelerde edindikleri deneyimlerini paylaşmışlardır. Karşılıklı etkileşim ile gerçekleşen bu oturumlarda su kullanıcıları, resmi görevliler, girişimciler ve sivil toplum temsilcileri su meselelerine dair çözümler sunmuş ve mevcut proje ve politikaları ele almışlardır. Yan etkinlikler kapsamında düzenlenen çeşitli sergiler, çalıştaylar ve belgesel film gösterimleri, suyun hayatımızda oynadığı farklı rollere ışık tutmuştur.

Havran Barajı İnşaatı Sırasında İnboğazı Mağarası Yarasaları için Yeni bir Yaşam Alanının Oluşturulması

Düzenleyen: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) Etüt ve Planlama Dairesi

Küresel İklim Değişikliğinin Su Kaynakları Üzerindeki Etkileri, Kadınlar Üzerine Getirdiği Sosyo-Ekonomik Yük ve Bölgesel Çözüm Alternatifleri

Düzenleyen: Su ve Kadın Platformu, Türkiye

İnovasyon ve Yeni Teknolojiler

Düzenleyen: Özel Girişimciler (Akiğer Su Hizmetleri, Adell Armatür ve Vana Fabrikaları A.Ş., i2o Water, Küresel Su Hizmetleri San. Tic. A.Ş., İskandinav Su Temini Şirketi, Mir Holding)

6. Dünya Su Forumu'na Hazırlık Süreci

Düzenleyen: Dünya Su Konseyi (WWC)

İstanbul Su Mutabakatı ve İstanbul Uygulamaları Özel Etkinliği

Düzenleyen: İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ)

“Eşleştirme” e-Araçları: Güneydoğu Avrupa Su Kurumlarını Biraraya Getirme

Düzenleyen: Küresel Su Operatörleri Ortaklıkları İttifakı (GWOPA)/ UN-HABITAT

Tarımsal Su Yönetiminde İşletme ve Bakım Uygulamaları

Düzenleyen: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) İşletme ve Bakım Daire Başkanlığı

Su Kullanımında Verimlilik

Düzenleyen: Milli Prodüktivite Merkezi, Türkiye

Kamu-Özel Sektör Ortaklığı Modeli ve Su Kaynakları Yönetimi: Deneyimler ve Öneriler

Düzenleyen: Actecon Danışmanlık

Kıtasal Su Stoğunun Biyotik Regülasyonunun Rolü

Düzenleyen: Ekolojik Hareket “BIOM”

Su, Tarım ve İnovasyonda Türkiye-Hollanda İşbirliği

Düzenleyen: Hollanda Ekonomi, Tarım ve İnovasyon Bakanlığı

UN-HABITAT WOP-SEE Yönlendirme Komitesi Toplantısı

Düzenleyen: UN-HABITAT Güney Doğu Avrupa Su Operatörleri Ortaklıkları (WOP-SEE)

Kalkınmanın Lokomotifi Su: Su ile Yeşil Büyüme Arasındaki İlişkiyi İnceleyen Vaka Çalışmaları

Düzenleyen: Kore Hükümeti (MLTM, PCGG, K-Water) ve Dünya Su Konseyi (WWC)

Su Çerçeve Direktifinin AB ve Türkiye’deki Uygulamaları

Düzenleyen: T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı

Türkiye’de Su Meseleleri ve Vaka Çalışmaları Özel Etkinliği

Düzenleyen: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ)

Seyhan Nehri Havzası’nda İklim Değişikliği Karşısında Su ile İlgili Uyum Çalışmaları

Düzenleyen: Birleşmiş Milletler Ortak Programı

Kadın ve Su Politikaları

Düzenleyen: Türkiye Soroptimist Kulüpleri Federasyonu ve Türkiye İş ve Meslek Sahibi Kadınlar Federasyonu)

BRAGA

nya Su Konseyi
Başkanı

sident of World
Water Council

ISTANBUL
INTERNATIONAL
WATER FORUM

3. İSTANBUL
3rd ISTANBUL

3. İstanbul Uluslararası Su Forumu

Tarih: 27 -29 Mayıs 2014

Yer: Haliç Kongre ve Kültür Merkezi, İstanbul

Düzenleyici: Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Türkiye Su Enstitüsü (SUEN)

Ana Tema: Su Güvenliği ve Su Hukuku

3. İstanbul Uluslararası Su Forumu (3. İUSF) 27-29 Mayıs 2014 tarihleri arasında, 5. Dünya Su Forumu'nun 2009'da düzenlendiği Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. Forum organizasyonunu Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na Bağlı Türkiye Su Enstitüsü (SUEN) üstlendi.

Forum, toplam 3095 kayıtlı katılımcıya ev sahipliği yaptı. Açılış töreninin ardından, iki genel oturum düzenlendi. “*Su Güvenliği ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri*” üzerine düzenlenen ilk oturumda, 2015 Sonrası Kalkınma Gündeminde suyun hakça nasıl dağıtılabileceği konusu tartışıldı. “*İstanbul Su Mutabakatı – Kentler, Yerel ve Bölgesel Yönetimler için bir Küresel Hareket*” başlıklı ikinci oturum, Dünya Su Konseyi ile Küresel Su İşletmecileri Ortaklıkları İttifakı (GWOPA) tarafından birlikte düzenlendi.

2011'de düzenlenen 2. Forum'a kıyasla, 3. İUSF'nin tematik içeriği daha yalın ama daha etkin oldu. 3. İUSF; dünyanın Binyıl Kalkınma Hedefleri'nden Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne geçiş sürecinde, küresel su güvenliği ve iklim değişikliğinin bütün önemli konuları, su gıda-enerji bağıntısı, su yönetişimi ve bütünleşik havza yönetimi konularına yanıtlar aradı.

Yasal düzenlemeler olmadan hiçbir ilerlemenin elde edilemeyeceği kabulüyle, su ve hıfzıssıhha hakkı, ulusal su kanunları, sınıraşan sularda işbirliği ve su kaynaklarının korunmasının hukuki yönleri de Forum'da ele alındı. “*Su Güvenliği*” ve “*Suyun Hukuki Yönleri*” ana temaları altında sekiz tematik oturum gerçekleştirildi.

Tematik oturumların yanı sıra, Forum boyunca ilgili konularda çeşitli ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından toplam 20 yan etkinlik ve özel oturum düzenlendi.

Forum süresince, geleneksel Türk sanatının farklı dallarında sergilere yer verildi. Forum'un son gününde, İstanbul'da bulunan iki ileri teknoloji su ve atıksu arıtma tesisine teknik gezi düzenlendi.

Açılış Töreni

SUEN Başkanı Prof. Dr. Ahmet M. Saatçı üçüncü kez düzenlenen Forum'un resmi açılışını yaptı. Prof. Saatçı konuşmasında, İstanbul'un merkezi konumuna dikkat çekerek Türkiye'nin ciddi su kıtlığı ve su sorunları yaşayan Orta Asya, Balkanlar, Orta Doğu ve Kuzey Afrika coğrafyasına yakınlığına işaret etti. SUEN'in; İUSF'yi tıpkı Kuzey'de Stokholm Su Haftası ya da Doğu'da Singapur Su Haftası gibi, karşılıklı deneyimlerin paylaşılacağı, dünyadaki büyük ölçekli su sorunlarına en iyi yanıtların bulunabileceği önde gelen bir etkinlik haline getirmek istediğini belirtti.

Dünya Su Konseyi Başkan Yardımcısı; IWRA Başkanı ve 3. İUSF Danışma Komitesi Üyesi Doğan Altınbilek, "iyi su yönetimi"ne vurgu yaptığı konuşmasında öncelikle coğrafi ve siyasi sınırları aşan küresel bir anlayışa ve bunun yanı sıra ekonomik, hukuki, toplumsal ve kurumsal bilimleri de içine alarak geleneksel mühendisliğin ve teknik bilimlerin ötesine geçen çok disiplinli bir anlayışa gerek duyulduğunu söyledi.

Dünya Su Konseyi Başkanı Benedito Braga, tüm sektörlerden uzmanların iklim değişikliğinin mevcut kaynak sıkıntısını artıracaklarını tahmin ettiğini dile getirdi. Yüzyıl sonuna gelinmeden dünya nüfusunun yarısının su kıtlığı çeken ülkelerde yaşayacağına dikkat çeken Braga, Sahraaltı'nda ekim yapılan alanların % 35'inin ürün vermeye uygun olmayacağını, bunun da ciddi bir gıda krizine yol açacağını vurguladı. Braga, "Bu nedenle, 2050 itibarıyla dünya çapındaki çiftçilerin 9 milyarı geçmesi beklenen dünya nüfusunu beslemek için % 70 daha fazla üretim yapması gerekecek", dedi.

Üçüncü konuşmacı **Jung Moo Lee, Güney Kore Kara, Altyapı ve Ulaştırma Eski Bakanı ve 7. Dünya Su Forumu Milli Komitesi Başkanı**, "su güvenliği" konusunda konuşulurken pek çok konu ve birbiriyle ilişkili sorunun da buna dâhil olduğunu ve bunların her seviyede çok taraflı yaklaşımlarla ele alınması gerektiğinin herkesçe bilindiğini belirtti.

Lee'yi takiben, kürsüyü **BM Çevre Programı (UNEP) Eski Başkanı, Almanya Çevre, Doğa Koruma ve Nükleer Güvenlik Eski Bakanı ve İleri Sürdürülebilirlik Çalışmaları Enstitüsü (IASS) Kurucu Direktörü Prof. Dr. Klaus Töpfer** aldı. Töpfer konuşmasına Türkiye'nin kentleşme ve büyük kentlerdeki su sorunlarının çözülmesinde önemli adımlar kaydettiğinden övgüyle söz ederek başladı. Töpfer, enerji ve su bağıntısının uzun zaman "sudan kazanılan enerji"yle ilişkilendirildiğini, ancak bunun büyük bir hata olduğunu dile getirdi. "Enerji sistemimizde suya ağırlık vermek istemiyoruz", diyen Töpfer, mevcut su talebini dikkate alarak enerji arzı bakımından sonuçların sorgulanması gerektiğini vurguladı.

Her Dünya Su Forumu'ndan bir yıl önce düzenlenen İstanbul Uluslararası Su Forumu'nun, su çevrelerini günümüzün önemli konuları etrafında toplamada kayda değer bir rol oynadığına inanıyorum.

Jung Moo Lee

Sri Lanka Su Temini ve Drenaj Bakanı Dinesh Gunawardena, konuşmasında ülkesinin su ve hıfzıssıhha konusunda Binyıl Hedefleri'ne ulaştığını belirterek, iyileştirilmiş suya % 85 oranında erişim ve % 87 seviyesinde hıfzıssıhha sağlanabildiğini açıkladı. Dünya Ekonomik Forumu Su Girişimi tarafından yayımlanan Su-Gıda-Enerji-İklim Bağıntısı'na dayanarak, Asya'da yapılan

tarımın halihazırda yıllık küresel (tatlı) suyun % 70'ini, hatta yer yer % 90'ını çektiğinin altını çizdi.

Kürsüyü son olarak, *Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu* aldı ve konuşmasında somut mesajlar verdi. Bakan Eroğlu, Türkiye'nin Fırat Dicle Havzası'ndaki su miktarı ve kalitesini koruma konusunda aşağı kıyıdaş ülkelere karşı sorumluluklarının bilincinde olduğunu belirtti. Bakan Eroğlu, yukarı kıyıdaş ülke olarak sadece su miktarı değil, su kalitesi konusunda da Türkiye'nin üzerine düşen sorumlulukları azami derecede yerine getirmeye çalıştığını ve aynı hassasiyeti diğer kıyıdaş ülkelerden de beklediğini vurguladı. "Birçok mega projemizi kendi teknolojilerimizi kullanarak yapıyoruz", diyen Eroğlu, komşu ülkelere hitaben, Türkiye'nin bu bilgi birikimini paylaşmaktan memnuniyet duyacağını iletti.

Açılış Oturumu

"Su Güvenliği ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri"

Bu oturumda gıda, enerji ve ekoloji güvenliği başlıklarını ele alan su güvenliği konusu; bütünleşik su kaynakları yönetimi ve su yönetişimi, 2015 Sonrası Kalkınma Gündemi'ndeki bağımsız su hedefinin önemi vurgulanarak tartışıldı.

Katılımcılar, değişen dünyanın su güvenliği gereklerini küresel su güvenliği çerçevesinde ayrıntılarıyla aktardılar. Su güvenliğinin 3 temel boyutu var: İnsan güvenliği, ekonomik ve sosyal güvenlik ve çevre güvenliği. Su güvenliği, herkes için temiz suya ve hıfzıssıhhaya erişim olmadan düşünülemez. Bu, su yönetişiminin her kademede iyileştirilmesini ve aynı zamanda sınırışan suların barış ve siyasi istikrar ortamında yönetimini gerektirir. Başka bir deyişle, su güvenliği kavramı gerçek, somut, küresel, sürdürülebilir ve adil olmalıdır.

Ana Mesajlar

- İklim değişikliğinin ilk kurbanı su.
- Her sektörde su ile ilgili temel kararlar geliştirilmeli.
- Küresel düşünün, yerel hareket edin ve yerelde bütünleşin.
- Adil ve etkin bütünleşik su kaynakları yönetimi nihai hedef olmalıdır.
- Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nde daha akılcı su hedefleri belirleyin.

"İstanbul Su Mutabakatı - Kentler, Yerel ve Bölgesel Yönetimler için bir Küresel Hareket"

Açılış oturumunun su ve hıfzıssıhha operatörleri, su idarecileri ve yetkililerini kapsayan yerel ve bölgesel geniş bir hedef kitlesi vardı.

2009'da İstanbul'da gerçekleştirilen Dünya Su Forumu'nda belediye başkanları ve yetkilileri, İstanbul Su Mutabakatı'nı imzalayarak bütünleşik su yönetimi yaklaşımlarının uygulanması ve diyalog kurulmasına liderlik etmeye hazır olduklarını ifade etmişlerdi. Mutabakat; kentsel su yönetimi çerçevesinde yürütülen uyumlu çalışmaların gerekliliğini bildirerek, anlaşmayı imzalayan tarafların bu konuda aşamalı olarak ilerleyeceğini kabul eder. Hâlihazırda 1100'ün

üzerinde kent, kasaba, yerel ve bölgesel otorite sahip oldukları su kaynakları ile su ve hıfzıssıhha yönetimini geliştireceklerini vaat etti. Söz konusu yerleşim birimleri, taahhütlerini tanımlamak ve bölgelerinde değişiklikler yapmak için İstanbul Su Mutabakatı'nı bir çerçeve olarak kullanıyor.

Ana Mesajlar

- Yerel yönetimler ve su operatörleri su politikalarının esas uygulayıcılarıdır.
- Su sektörü dışındaki aktörler son derece önemlidir.
- Forumları, uygulanabilir girişimlerin geliştirilmesi için kullanın.
- Kırsal koşulları dikkate almadıkça, kentsel su yönetimi anlamlı değildir.

Tematik Oturumlar

Tema 1. Su Güvenliği

Oturum S.1. Su Yönetişiminin Farklı Seviyelerde ve Bölgelerde Uygulanabilirliği

Ana Mesajlar

- Farklı bölgesel ve kültürel koşullarda su yönetimi alanında ne problemler, ne de çözümler vardır.
- Gelecekte karşılaşılabilecek su krizi ile mücadele etmede şeffaflık, hesap verebilirlik, hakkaniyet ve katılımcı karar verme ilkeleri daha çok kullanılacaktır.
- Kademeli fiyatlandırma ile temel su kullanıcıları kullandıkları miktarı ödedikleri tarifelere tabi olurken, yoksul toplumların temel su ihtiyacının karşılanması da garanti altına alınmalıdır.
- Küresel sözleşmeler tüm hususları kapsayan yönetim araçları olmasalar da, anlaşmazlıkların çözümünde kullanılabilecek birer yol gösterici niteliğindedirler.

Oturum S.2. Su-Gıda-Enerji-Ekoloji Bağıntısı: Etkileşim Nasıl Sağlanır

Ana Mesajlar

- Su-gıda-enerji bağıntısına ekoloji bileşeninin de dahil edilmesi önemlidir.
- Sistemik düşünce bir zorunluluktur ve karar vericiler bağıntı yaklaşımını daha iyi kavrayarak bu yönde hareket etmelidir.
- Suyla ilişkili bütüncül politikalar ve birbiri ile çelişmeyen yasaların var olması önemlidir.
- Kurumlar arasındaki koordinasyon ve işbirliği eksikliği engel teşkil etmektedir.
- Doğru araçlara sahip olmak (metodoloji, yaklaşım ve modeller) nelerden ödün verildiğini belirlemek açısından önemlidir.
- Modeller iklim değişikliğini dikkate almalıdır.
- Hükümetler, özel sektör, STK'lar ve sivil toplumun birbirleriyle diyalog içerisinde çalışarak ödünleşme kararlarını geliştirebilecekleri kolektif eylem platformlarının sayısı artırılmalıdır.
- Bağıntı yaklaşımının akılcı yollarla işletildiğinden emin olmak için yenilik ve teknoloji son derece önemlidir.

Oturum S.3. Kaynak Yönetiminden Kentsel Su Yönetimine Doğru: Yeni Paradigmalar

Ana Mesajlar

- Etkin su yönetimi için kayıp-kaçak oranının en aza indirilmesi önceliklidir.
- Su ayak izi, bir kentin gelişmişlik düzeyini ifade eden göstergelerden biri olmalıdır.
- Atıksu, değerli bir su, enerji ve besin elementi kaynağıdır. Su döngüsündeki açık, atıksuyun geri kazanımı ile kapatılabilir.
- Sağlıklı toplumların devamlılığı için ekosistem hizmetleri, su ve arazi yönetimi ile entegre edilmelidir.
- Paydaşlar arasında işbirliği sağlanması ve çokdisiplinli bir yaklaşım benimsenmesi, yöneticiler ve halk arasında güven oluşması açısından oldukça önemlidir.

Oturum S.4. İklim: Ne Değişti?

Ana Mesajlar

- “Risk Yönetimi Yaklaşımı”, “Kriz Yönetimi Yaklaşımı”ndan daha iyidir.
- İklim değişikliği hidrolojik döngüyü etkileyecektir. Bazı coğrafyalarda ekstrem hidrolojik olayların olumsuz etkileri ile mücadele etmek zorunda kalacağız.
- En gelişmiş ülkeler diğer ülkelere fırsat vermek için sanayi faaliyetlerini azaltmalıdır.
- Ülkeler, toplumun her katmanına uygulanabilecek yöntemlerle kendi iklim modellerini geliştirmelidir.

Tema 2. Suyun Hukuki Yönleri

Oturum L.1. Uluslararası Su Hukukunda Su Kaynaklarının Korunması

Ana Mesajlar

- Çerçeve sözleşmeler su kaynaklarının korunmasına dayanak oluşturur, bu nedenle ulusal kanunlar uluslararası hukuka uyum sağlamalıdır.
- Ulusal su hukukunda öncelik su israfını önlemek ve su tasarrufunu teşvik etmek olmalıdır.
- Halkın bilinçlendirilmesi ve farkındalığın artırılması su kanununun etkin bir şekilde uygulanması için bir zorunluluktur.
- Yeterli finansman sağlamak ve politik kararlılık su kanununun hazırlanma ve uygulanma süreçlerinde en temel önceliklerdir.
- AB Su Çerçeve Direktifi su israfını önlemeye yöneliktir ve kapasite geliştirme programları ortak bir çerçeve olarak kabul edilebilir.

Oturum L.2. Sınırşan Sular ve İşbirliği

Key Messages

- Siyasi irade işbirliğinin anahtarıdır
- İşbirliği için adım adım hareket etme yaklaşımı gereklidir.
- Verilerin uyumlaştırılması ilk adım olmalıdır.
- Faydaların paylaşımı ülkeleri işbirliğine teşvik eder ve işbirliğini geliştirir.
- Sınırşan suların daha iyi yönetimi için havza bazlı çözümler gereklidir.

Oturum L.3. Ulusal Su Hukuku: Mukayeseli Bakış

Ana Mesajlar

- Su hukuku özel su mevzuatının ötesine uzanan geniş bir bakış gerektirir.
- Kalite ve miktar yönetimi; farklı sektörler; yüzey ve yeraltı suyu yönetimi bütünlük olmalıdır.
- Etkinlik ve yeterlilik ulusal su kanunları ile güvence altına alınmalıdır.
- Ulusal kanunlar, diğer ulusal kanunlara ve bölgesel yaklaşımlara model olabilir.

Oturum L.4. Su ve Hıfzıssıhha Hakkı

Ana Mesajlar

- Ülkeler, vatandaşlarına güvenilir su sağlamakla yükümlüdür.
- Su bir kamu malıdır, hizmetler ise ücrete tabidir. “Su hakkı” suyun ücretsiz olarak temin edilmesi anlamına gelmez.
- Yasalar su hakkı yaratmaz, yalnızca su hakkı konusunda yasal bir standart getirir.
- Minimum su miktarı coğrafi çevre, iklim, kültür ve alışkanlıklara bağlı değişikliklere ihtiyaç duyar.
- Su hakkı ve minimum su ihtiyacı kavramlarına hangi kullanımların dâhil olduğu net değildir.
- Su hakkı tartışılırken yalnızca minimum su ihtiyacı değil, aynı zamanda maksimum su kullanım limiti de hesaba katılmalıdır.

Yan ve Özel Etkinlikler

Su ve Yeşil Büyüme

Düzenleyici: K-water, Güney Kore

KKTC’de Mevcut Su Sorununa İlişkin Çözümler ve Su Politikalarının Yeniden Oluşturulması

Düzenleyici: YÖDAK, KKTC, Gıda, Tarım ve Enerji Bakanlığı, KKTC; DSİ

Türkiye’de Su Sektöründe İklim Değişikliğine Uyum

Düzenleyici: DSİ

Birinci Dünya Genç Su Elçileri Meclisi

Düzenleyici: DSİ, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF); Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Havza Bazında Su Güvenliğine Genel ve Türkiye Bakışı

Düzenleyici: SYGM, WWF-Türkiye

Sürdürülebilir Hidroelektrik Konusunda Gelişmiş Bir Araç: HSAP

Düzenleyici: WWF Türkiye, Statkraft, Norveç

Su Kalitesi Standartlarında Küresel Bir Anlayışa Doğru

Düzenleyici: IWRA

Aqua forMed: Su Temininin Sürdürülebilirliğine Yönelik Mesleki Eğitim Yatırımları

Düzenleyici: Su Eğitim Merkezleri Akdeniz Ağı (AquaforMed Network)

Havza Bazında Uluslararası Su Hukuku

Düzenleyici: SYGM

7. Dünya Su Forumu'nun Gelişimi: İstanbul'dan Daegu-Gyeongbuk'a

Düzenleyici: 7. Dünya Su Forumu Sekreteryası, Güney Kore

1. Dünya Su Forumu: Sonuçlar ve Gelecek Yönelimleri

Düzenleyici: ICID, Sulama ve Drenaj Türk Milli Komitesi (TUCID)

Etkin Su Yönetişimi için Paydaş Katılımı

Düzenleyici: OECD

Bilim-Politika Arayüz Platformunun Yapılandırılması: Başarılı Uygulama ve Politikalar

Düzenleyici: IWRA

İstanbul'da Tarihi Su Yolları

Düzenleyici: İSKİ

Özel Etkinlik: Dünya Su Forumu 2015 - Avrupa Bölgesi Hazırlık Süreci

Düzenleyici: Danimarka Su Forumu (DWF); Fransız Su Ortaklığı (FWP)

Ergene Havzasında DSİ Atıksu Projeleri ve Havzadaki Yeraltı Suyu Durum Değerlendirmesi

Düzenleyici: DSİ

Yeni Kurulan Su ve Kanalizasyon İdarelerinde Abonelik Uygulamaları ve Çevre Koruma Faaliyetleri

Düzenleyici: İSKİ

Yeni Senaryolarla Türkiye'de İklim Değişikliği

Düzenleyici: MGM

Değişen Dünyada Su Sorunları - Water JPI ve WatEUr

Düzenleyici: Ekonomi ve Rekabet Bakanlığı (MINECO), İspanya, SUEN; Çevre ve Tarım için Bilim ve Teknoloji Ulusal Araştırma Enstitüsü (IRSTEA), Fransa

10-11 May 2017

WATER & PEACE

4th Istanbul International Water Forum

Prof. Dr. V...

T.C. Orman,
Su ve İklim Bakanlığı
Minister of Forestry,
Water and Climate

Forumu

4th Istanbul

4. İstanbul Uluslararası Su Forumu

Tarih: 10 -11 Mayıs 2017

Yer: Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre and Sergi Merkezi, İstanbul

Düzenleyici: Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Türkiye Su Enstitüsü (SUEN), Devlet Su İşleri (DSİ)

Ana Tema: Su ve Barış

Son 10 yılda savaş ve çatışma bölgelerinden kaçan insan sayısında önemli bir artış meydana geldi. Nüfus hareketlerinin etkisi hem çatışma bölgelerinde hem de mültecilere ev sahipliği yapan ülkelerde hissedildi. Kitle halinde nüfus hareketleri, küresel insani gündemine sadece su sorunlarını getirmekle kalmadı, aynı zamanda suyun kullanımı ve yönetimini de etkiledi. Bu husus dikkate alınarak, Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na bağlı Türkiye Su Enstitüsü (SUEN) ve Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından düzenlenen 4. İstanbul Uluslararası Su Forumu (İUSF), “*Su ve Barış*” ana teması altında güncel mülteci sorununa odaklanmıştır. Forum, nüfus baskısı yüzünden suyla ilişkili artan sorunlar ve bunun insani, mali ve hukuki yönleri üzerine eğilerek, mültecilere ev sahipliği yapan ülkelerde mültecilere su ve sanitasyon hizmeti sağlama konusundaki deneyimlerini ve başarı öykülerini paylaşma imkanı sağladı.

“*Su ve Barış*” ana teması altında 4 tematik panel düzenlenmiştir.

Panel 1 Barış için Su

Panel 2 Su ile İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin Sorunlu Zamanlarda ve Bölgelerde İzlenmesi ve Uygulanması

Panel 3 Su ile İlgili İnsani Yardım Faaliyetleri: İyi Örnekler ve Hukuki Çerçeve

Panel 4 Nüfus Baskısı Karşısında Kentsel Su Yönetimi

Yerel idarelerin temsilcilerinin katılımıyla Türkiye'deki geçici koruma statüsü altındaki Suriyelilerin su ve sanitasyon ihtiyaçlarına odaklanan bir özel oturum da gerçekleştirildi.

Özel Oturum Türkiye'deki Sınır İllerinde Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeliler ve Su Yönetimi

Forum kapsamında ayrıca 11 adet yan etkinlik düzenlenmiştir. 4. İUSF, 64 ülkeden 1,700 kayıtlı katılımcıyı ağırlamıştır. Katılımcı profili, akademisyenlerden devlet temsilcilerine, yerel otoritelerden STK'lara ve özel sektöre uzanan geniş bir yelpazeyi kapsadı.

Açılış Töreni

WWC Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Doğan Altınbilek, su kaynakları üzerindeki baskının artışıını vurgulamış ve katılımcılara küresel su krizinin 21. yüzyılın en acil ilgilenilmesi gereken siyasi, çevresel ve toplumsal sorunlardan birisi olduğunu hatırlatmıştır. Prof. Dr. Altınbilek, olağan üstü iklim olayları ve su krizlerinin, olumsuz etkileri bakımından Dünya Ekonomik Forumu'nun 2017 Küresel Risk Raporu'nda ikinci ve üçüncü sırada yer aldığını belirtmiştir. Su krizinden en çok etkilenenlerin, en savunmasız durumda oldukları için savaş bölgesinden ayrılan mülteciler olduğunu eklemiştir.

UNESCO Su Bilimleri Bölümü Direktörü Dr. Blanca Jimenez Cisneros, 4. İUSF'nin suya ve mültecilerin durumlarına nesnel bir bakış açısı sunan ilk uluslararası toplantı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bu bilgi ve deneyim paylaşımına başlamanın 4. İUSF tarafından uluslararası söylem ve gündeme yapılan en büyük katkı olduğunu belirtmiş ve bu katkının sadece Türkiye için değil, dünyadaki benzer sorunlara sahip ülke ve şehirler için de faydalı olduğunu eklemiştir. Dr. Cisneros nüfus hareketliliğinin etkilerinin hem çatışma bölgelerinde hem de ev sahibi ülkelerde hissedildiğinin altını çizmiştir. Türkiye'nin dünyadaki en fazla sayıda mülteciye, 3 milyonun üstünde, ev sahipliği yapan ülke olarak böylesine önemli bir konu seçmesinin anlamlı olmasına dikkat çekmiştir. Pek çok zorluk olduğunun ve kamplarda mültecilere veya yerinden edilmiş insanlara sağlanan suyun sadece insan tüketimi için olan sudan öteye gittiğini görmezden gelmenin imkansız olduğunun altını çizmiştir.

Bu forum, uluslararası etkinlikler içinde konusu su ve mülteciler olan ilk toplantıdır.

Dr. Blanca J. Cisneros

Romanya Su ve Orman Bakanlığı Devlet Bakanı Olimpia Negru, forumun bilgi alışverişi, somut eyleme teşvik için gerekli olan birliktelik ve siyasi mutabakat için iyi bir fırsat olduğunu belirtmiştir. Bakan Negru önceki konuşmaları da hatırlatarak suyun bir milli güvenlik meselesi olan rolünü de ayrıca vurgulamıştır.

Su ve Barış Küresel Üst Düzey Paneli Başkanı – Slovenya Eski Cumhurbaşkanı Prof. Danilo Turk, su sorunlarını uluslararası işbirliği, çatışma önlenmesi ve barış tesisine entegre etmenin bir güvenlik mecburiyeti olduğunu belirtmiştir. Uluslararası barış ve güvenliğin korunması için suyun gitgide daha önemli hale geldiğini belirterek, geleceğin geçmiş gibi olmayabileceğini ifade etmiştir. Bu sebeple suyun ve su işbirliğinin barış için bir itici güç olarak güçlendirilmesi için öncelikli bir çaba gerekmektedir.

Türkiye, gayrisafi yurtiçi hasıladaki (GDP) insani yardım oranına göre, uluslararası yardım sağlayan ülkeler arasında birinci sırada gelmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanı Prof. Dr. Veysel Eroğlu, forumun ev sahibi olarak tüm katılımcılara hoşgeldiniz diyerek, mevcut durumda 3 milyonun üstünde Suriyeli ve Iraklı mültecinin Türkiye'de yaşadığının altını çizmiştir. Türkiye'nin şehirlerde ve 22 geçici koruma merkezinde mültecilere tüm gerekli hizmetleri sağladığını ve ayrıca gayrisafi yurtiçi hasıladaki (GDP) insani yardım

oranına göre uluslararası yardım sağlayan ülkeler arasında da birinci sırada geldiğini belirtmiştir (Türkiye 2011'den beri yardım faaliyetlerine 25 milyar USD tahsis etmiştir).

Panel 1 - Barış için Su

Ana Mesajlar

- Mültecilere ve savunmasız durumdaki diğer gruplara su ve hijyene yardımcı gibi acil işlere öncelik verilmelidir ve su kaynakları ve tesisleri saldırılara hedef olmaktan korunmalıdır.
- Uzun vadeli hedefler uluslararası istikrar ve barışı güçlendirme konusundaki önemi gözetilerek takip edilmelidir.
- Barışın farklı seviyelerde yayılacağı işbirliği ve çözüm alanlarını tanımlamak için çok katmanlı ve çok yollu bir yaklaşım gerekmektedir.
- Savaş şartları altında suya ulaşmak kolay değildir ve aynı zamanda ev sahibi ülkelerde hızla artan nüfus için su temini de hükümetler ve yerel yönetimler için kolay bir iş değildir.
- Mülteci krizi yalnızca ev sahibi ülkeler tarafından yüzleşilecek bir sorun değildir. Bu yük uluslararası toplum tarafından paylaşılmalıdır.

Panel 2 - Su ile İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin Sorunlu Zamanlarda ve Bölgelerde İzlenmesi ve Uygulanması

Ana Mesajlar

- Ölçülemeyen şey yönetilemez. Bu yüzden göstergeleri olan bir performans değerlendirme sistemi SDG (Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri)'ler başarıyla uygulamak için elzemdir.
- Su sektöründeki her iş, sektör dışında üç veya dört iş yaratmaktadır. Ekonomiyi canlandırarak ülkelerdeki gelişme koşullarını çok daha sürdürülebilir hale getirmektedir.
- Önleme telafiden daha az maliyetli olduğu için, kriz yönetiminden risk yönetimine geçmeliyiz.
- MDG (Binyıl Kalkınma Hedefleri)'lerin aksine SDG'ler tüm dünyaya hitap eder, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki farkları göz önüne alır ve uygulama için tüm ülkelerin onaylayacağı bir çerçeve oluşturur. Bu sebeple uygulama araçlarının ve sektörler arası ortaklık ve işbirliğinin, SDG'lerin küresel uygulanabilirliği için önemli bir rolü vardır.
- 2030 gündemi; göçmen, mülteci ve göç etmek durumunda kalmış kişilerin insan haklarına tam saygı göstererek güvenli, muntazam ve düzenli göçün sağlanması amacıyla üye ülkelere uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi çağrısı yapmıştır. Muhtemel öngörülemez zorluklarla mücadele edilebilmesi için uygulama mekanizmaları esnek olmalıdır.

Panel 3 - Su ile İlgili İnsani Yardım Faaliyetleri: İyi Örnekler ve Hukuki Çerçeve

Ana Mesajlar

- İnsanî hukukun prensipleri, su tesislerinin ve insanların korunmasını sağlamak için bir çerçeve sunar.
- Hükümetler uzun vadeli su yönetimi stratejileri oluştururken göç etmek durumunda kalmış insanların toplumsal, ekonomik ve çevresel etkilerini göz önüne almalı ve sivil toplum ve özel sektörle işbirliği yapmalıdırlar.
- Su altyapısı geliştirilmesi için yapılan su yardım faaliyetleri yerel teknisyen ve mühendisler için tasarlanmış kapasite geliştirme programlarıyla tamamlanmalıdır.
- İnsanların uzun vadede su ve sanitasyon ihtiyaçlarını karşılamak sadece teknik bir mesele değildir. Özellikle genç nesiller için yeterli eğitim fırsatları sağlamak gelecekteki ihtiyaçları karşılamak için gerçek bir gerektir.

Panel 4 - Nüfus Baskısı Karşısında Kentsel Su Yönetimi

Ana Mesajlar

- Daha yüksek absorbe etme kapasiteleri göz önüne alındığında, büyük ölçekli su idareleri yalnızca olağan zamanlarda değil, kitlesel göçlerin tetiklediği ani nüfus artışı durumlarında da görece etkin bir şekilde çalışmaktadır.
- Gaziantep örneğinde görüldüğü gibi belediyeler mevcut nüfusu %50 artıran kitlesel göçlerle başa çıkmakta zorluk yaşamaktadırlar. İller arası ve kurumlar arası işbirliği ve aynı zamanda ulusal ve uluslararası düzeyde katkı ve yardım gerekmektedir.
- Göçmenler ve mültecilerin entegrasyonu, kendi gelirlerini üretip nihayetinde su ve atık su hizmetlerini ödeyebilmeleri ve böylece hizmetlerin sürdürülebilir olarak sağlanması için gerçekleştirilmelidir.

Özel Oturum

Ana Mesajlar

- Tüm ülkeler arasında Türkiye, Mayıs 2017 itibarıyla 3 milyondan fazla Suriyeliye ev sahipliği yaparak en fazla sayıda mülteci barındıran ülkedir.
- Türkiye'nin değişik vilayetlerine yerleşmiş Suriyelilerin sağlıklı bir çevrede yaşamaları ve su ve sanitasyon dahil temel ihtiyaçlarını karşılamaları için tüm gerekli işler Türkiye Cumhuriyeti tarafından yapılmaktadır.
- Kapsamlı altyapı yatırımlarıyla, Türkiye'deki her Suriyelinin su ve sanıtasyona Türk vatandaşlarıyla eşit koşullarda ulaşım imkanı bulunmaktadır.

Libadiye Caddesi No:54
Küçükçamlıca Üsküdar
34696, İstanbul
T: +90 216 325 4992 | F: +90 216 428 0992
www.suen.gov.tr